

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Kopečkovou, Ph.D., v právní věci

žalobce: S. V.,
státní příslušnost Íránská islámská republika
t.č. ZZC V. L., V. L. 234,
zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
sídlem Václavské náměstí 21, Praha

proti
žalované: Policie České republiky
Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje
sídlem Kounicova 687, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 2. 2026, č. j. KRPB-43198-25/ČJ-2026-060022-Z,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 27. 2. 2026, č. j. KRPB-43198-25/ČJ-2026-060022-Z, **se ruší.**
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12 269 Kč k rukám JUDr. Matěje Šedivého, advokáta, do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaná **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce byl shora označeným rozhodnutím zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů

(dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění. Doba trvání zajištění byla podle § 124 odst. 3 ve spojení s § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanovena na 79 dnů od okamžiku omezení svobody, tj. od 26. 2. 2026 do 15. 5. 2026.

2. Důvod, pro který žalovaná přistoupila k zajištění žalobce, spočíval v nebezpečí, že by žalobce mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Zároveň s ohledem na konkrétní okolnosti žalobcovy situace a jeho pobytové minulosti nepřipadalo v úvahu uložení mírnějších zvláštních opatření za účelem jeho vycestování.

I. Shrnutí procesního postoje žalobce

3. Žalobce namítá, že žalovaná nedostatečným způsobem zohlednila míru zásahu rozhodnutí do jeho života. Jakékoliv omezení osobní svobody člověka musí být vždy odůvodněné a lze k němu přistoupit, nejsou-li k dispozici mírnější alternativy.
4. Žalobce uvádí, že správní vyhoštění mu bylo uloženo v době, kdy vystupoval pod jinou identitou. Žalobce následně z ČR nevycestoval. Navzdory tomuto provinění má žalobce za to, že postup žalované je nepřiměřeně přísný. Podle žalobce bylo možné využít mírnějších institutů zákona, neboť žalobce před žalovanou vypověděl, že činí kroky k řešení své pobytové situace. Žalovaná jej tak pouze „předběhla“. Pokud by žalobce nebyl zadržen, sám by se k orgánu Policie ČR dostavil.
5. Žalobce s odkazem na čl. 8 Listiny základních práv a svobod poukazuje na to, že zajištění je zcela mimořádným institutem a v případě jeho uplatnění je třeba zkoumat, zda je takový postup skutečně nezbytný. Rozhodnutí o zajištění musí být odůvodněno, jak plyne kupř. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2012, č. j. 4 As 16/2012-30, zejména z toho důvodu, zda nebylo možné využít některé mírnější instituty. Žalovaná však tyto požadavky podle žalobce nerespektovala. Její rozhodnutí je pouze stroze odůvodněno tak, že „nezaznamenala žádné změny“. S odkazem na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 5/2010-74, č. 2129/2010 Sb. NSS, žalobce namítá, že zajištění cizince musí být podloženo závažnými důvody. Dále je třeba, aby rozhodnutí o zajištění respektovalo ústavní princip proporcionality.
6. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalované zrušil a aby byl propuštěn na svobodu.

II. Shrnutí procesního postoje žalované

7. Žalovaná ve vyjádření k žalobě předně odkázala na své rozhodnutí, které je řádně a dostatečně zdůvodněno, a na skutková zjištění týkající se pobytové historie žalobce na území ČR, z nichž vyšla při rozhodování o zajištění.
8. Podle žalované je ze zjištěných skutečností zřejmé, že žalobce se dobrovolně do domovského státu nevrátí a bude nadále neoprávněně setrvávat na území ČR, resp. v schengenském prostoru. Z jednání žalobce bylo možno dovodit, že bude mařit či alespoň ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, čímž byl dán důvod k jeho zajištění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalovaná zvolila krajní řešení z toho důvodu, že žádné z alternativních opatření ve smyslu § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců by nevedlo ke splnění sledovaného cíle, tj. k navrácení žalobce do domovského státu. Evidentní snahou žalobce je dostat se do Rakouska, což také opakovaně učinil, aniž by k tomu měl patřičné pobytové oprávnění. Proto byl vždy předán rakouskými orgány zpět do ČR. V postupech

žalobce, který opakovaně podal žádosti o mezinárodní ochranu, žalovaná spatřuje spíše účelový prostředek k dočasnému odvrácení hrozícího vyhoštění do domovského státu.

9. Z uvedených důvodů žalovaná navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III. Posouzení věci

10. Žaloba je přípustná, byla podána dne 16. 3. 2026, tedy včas, a osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“, § 172 odst. 4 zákona o pobytu cizinců).
11. O žalobě soud rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání (správní spis byl soudu doručen v pondělí dne 23. 3. 2026 společně se žalobou). Žalobce ani žalovaná nařízení jednání nepožadovali a soud neshledal jeho konání nezbytným.
12. Žaloba je důvodná.

Rozhodné skutkové okolnosti v době vydání rozhodnutí o zajištění

13. Z obsahu napadeného rozhodnutí žalované vyplývá, že žalobce byl dne 26. 2. 2026 v Brně, na ulici Mlýnská, kontrolován hlídkou Policie ČR. Na výzvu k prokázání totožnosti předložil pouze potvrzení vydané podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Následně byl lustrací ztotožněn v informačních systémech Policie ČR, v nichž bylo zjištěno, že posledním oprávněním k pobytu žalobce byl výjezdní příkaz č. GA0339679 s platností od 4. 11. 2025 do 3. 12. 2025. Téhož dne v 19.10 hodin byl žalobce zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Porovnáním daktyloskopických karet byla nalezena shoda s kartou pořízenou při žádosti o mezinárodní ochranu v ČR. Žalovaná dále uvedla, že zjistila, že žalobce přicestoval do ČR dne 2. 9. 2023 letecky z Turecka. Při příjezdu se policistům prokázal dokladem jiné osoby, a to občana Rumunska, a následně sdělil policistům svou totožnost. Téhož dne Inspektorát cizinecké policie letiště Tuřany (dále jen „ICP Tuřany“) zahájil se žalobcem správní řízení za účelem správního vyhoštění podle § 19 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona o pobytu cizinců. Žalobce následně požádal o mezinárodní ochranu a byl převezen do příjímacího střediska Zastávka u Brna. Řízení o azylu bylo se žalobcem zahájeno dne 2. 9. 2023 pod č. j. OAM-1207/ZA-ZA11-2023 a dne 9. 10. 2023 bylo zastaveno. Dne 25. 10. 2023 ICP Tuřany vydal pod č. j. CPR-32395-27/ČJ-2023-930800-SV rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona o pobytu cizinců. Doba, po kterou žalobci nelze umožnit vstup na území EU a smluvních států, byla stanovena na dobu tří let, se lhůtou k vycestování do 30 dnů od právní moci uvedeného rozhodnutí. Žalobci byl v řízení o správním vyhoštění ustanoven opatrovník Organizace pro pomoc uprchlíkům, z. s. Rozhodnutí o správním vyhoštění nabylo právní moci dne 21. 11. 2023. Uvedené řízení bylo se žalobcem vedeno pod identitou V. S., nar. X, st. příslušnost Íránská islámská republika. Žalobce je pod touto identitou zařazen v evidenci nežádoucích osob s platností od 21. 11. 2023 do 31. 12. 2999. Dne 27. 5. 2024 rakouské orgány předaly žalobce v rámci dublinského řízení do ČR. Se žalobcem bylo v příjímacím středisku Zastávka u Brna dne 27. 5. 2024 zahájeno opětovné řízení o azylu pod č. j. OAM-713/ZA-ZA11-2024. Dne 17. 2. 2025 bylo rozhodnuto o neudělení azylu. Žalobu, kterou žalobce proti rozhodnutí podal, Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 24. 9. 2025, č. j. 41 Az 8/2025-48, který nabyl právní moci dne 13. 10. 2025, zamítl. Lustrací v cizineckém informačním systému bylo dále zjištěno, že žalobce byl dne 4. 11. 2025 opět předán

rakouskými orgány do ČR v rámci dublinského řízení. Policie ČR, oddělení cizinecké policie Valtice, žalobci vydalo výjezdní příkaz s platností do 3. 12. 2025.

14. Z protokolu o vysvětlení podaném dne 27. 2. 2026, jehož obsah žalovaná shrnula v napadeném rozhodnutí, plyne, před žalobce uvedl, že se cítí zdravý, je schopen vypovídat, je svobodný a bezdětný. Dále sdělil svoji adresu v Íránu a současnou adresu v Brně. Potvrdil, že do ČR přicestoval z Turecka na rumunský cestovní pas. Vlastní pas má doma v Íránu, jeho kopii má v mobilním telefonu. Dle kopie v mobilním telefonu sdělil svou pravou totožnost (shodně jako v záhlaví rozsudku). Žalobce vysvětlil, že datum narození dne X, které sdělil policistům na letišti v Tuřanech, je v perštině. Po přepočítání do evropského formátu jde o datum X. Dále uvedl, že nevěděl o tom, že pod identitou S. (S.) V., nar. dne X, mu bylo (dne 25. 10. 2023) vydáno správní vyhoštění. Dozvěděl se o tom, až když byl (poprvé) vrácen rakouskými orgány do ČR (dne 27. 5. 2024), kdy podal druhou žádost o udělení azylu, aby nebyl vyhoštěn. Žalovaná žalobci vysvětlila, že dne 2. 9. 2023 po příletu do ČR požádal o mezinárodní ochranu a 9. 9. 2023 opustil bez povolení přijímací středisko Zastávka u Brna a jeho pobyt nebyl znám. Proto bylo dne 19. 10. 2023 řízení o azylu pravomocně zastaveno. K tomu žalobce uvedl, že po celou dobu přebýval v Rakousku, kam odjel, protože má bratrance v Salzburgu. Žalobce se dozvěděl o pravomocném zamítnutí druhé žádosti o udělení azylu, až jej (podruhé) vrátili z Rakouska (dne 4. 11. 2025). Kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Brně, který nabyl právní moci dne 13. 10. 2025, žalobce nepodal, žalobu psal advokát.
15. Žalobce dále uvedl, že poté, co mu byl vydán výjezdní příkaz s platností do 3. 12. 2025, kontaktoval právníka, který mu poradil, aby tři dny před koncem platnosti tohoto víza znovu podal žádost o azyl. Proto šel na policii v Zastávce u Brna, kde mu řekli, že má počkat, že mu zavolají. Nikdo se však neozval. Proto šel opět na policii v Zastávce u Brna, kde jej poslali podat žádost „vedle na OAMP“. Žalobce popsal situaci tak, že mu vzali průkaz žadatele o azyl a řekli mu, že žádost nemůže podat sám, nýbrž prostřednictvím právníka. Žalobce proto kontaktoval JUDr. Šedivého, se kterým měl domluvenou schůzku (na den, kdy byl kontrolován hlídkou policie).
16. K poukazu žalované na to, že v ČR pobývá od 4. 12. 2025 neoprávněně, žalobce uvedl, že dělá vše pro to, aby zde byl legálně. Po celou dobu byl v ČR. Ke získání svého pasu nic nečinil, uvedl, že neví, kde jeho pas momentálně je, na zastupitelském úřadu pas vyřídit nejde, neboť žalobce nechce mít s Íránem nic společného. K vycestování z EU nečinil žádné kroky. Pokud jde o adresu pobytu, žalobce uvedl, že oficiálně v ČR žádnou adresu hlášenou nemá. Pobývá však v Brně. Nemá zdravotní pojištění, jediným příbuzným v EU je bratranec v Salzburgu. V ČR má přítelkyni K., s níž nebydlí a nezná její příjmení. Vztah trvá asi jeden a půl měsíce. Pokud jde o prostředky k živobytí, ty si zajišťoval prací v prodeji kebabu. Na území EU nemá žádný majetek ani ekonomické vazby, nemá zde dluhy ani pohledávky. Dále uvedl, že nemá bankovní konto, pouze má u sebe 600 Kč. Žalobce dále uvedl, že má nedokončené vysokoškolské vzdělání, že v Íránu podnikal tak, že dovážel oblečení z Číny. S rodinou v Íránu je v kontaktu přes telefon, po návratu by bydlel u rodičů.
17. Žalobce dále uvedl, že pokud by se vrátil do Íránu, ihned by jej zatkli a popravili. Dostal dopis, že se má dostavit k soudu, který mu do mobilu přeposlala jeho rodina. Žalobce k tomu uvedl, že „ví, co by to znamenalo“. V Íránu mu hrozí zatčení a smrt z náboženského a politického hlediska. Uvedl, že se zúčastnil protestů, které vznikly poté, co byla tamní policií zabita studentka, která odmítala nosit hidžáb. Protesty byly tvrdě potlačeny, žalobce

a lidé měli konflikt s policií, která je považovala za pořadatele protestů. Nyní vyznává křesťanství a navštěvuje americký evangelický kostel v Brně. Žalobce uvedl, že v současné době nemá finanční prostředky k návratu, chtěl by získat pobyt v ČR, návrat do Íránu pro něj nepřipadá v úvahu.

18. Součástí správního spisu jsou následující podklady:

- úřední záznam z kontroly hlídkou Policie ČR ze dne 26. 2. 2026 a úřední záznam o zajištění cizince z téhož dne, doklady ke zjištění totožnosti žalobce a jeho pobytové historie v ČR (výpisy z evidenčních systémů),
- rozhodnutí Ředitelství služby cizinecké policie, Inspektorátu cizinecké policie letiště Brno – Tuřany, ze dne 25. 10. 2023, č. j. CPR-32395-27/ČJ-2023-930800-SV, kterým bylo S. (S.) V., nar. dne X, st. příslušnost Íránská islámská republika, bez cestovního dokladu, uloženo správní vyhoštění a stanovena doba 3 roky, po kterou cizinci nelze umožnit vstup,
- potvrzení ze dne 25. 11. 2024, č. j. OAM-713/ZA-ZA11-2024, vydané podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, o tom, že žalobce je od 30. 5. 2024 na území ČR účastníkem řízení o udělení mezinárodní ochrany,
- rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. j) zákona o azylu ze dne 9. 10. 2023, č. j. OAM-1207/ZA-ZA11-K10-2023, ev. č. M001133,
- rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 17. 2. 2025, č. j. OAM-713/ZA-ZA11-K10-2024, ev. č. M002523, kterým žalovaný rozhodl o žádosti žalobce ze dne 27. 5. 2024 tak, že mezinárodní ochrana se podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu neuděluje,
- rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 24. 9. 2025, č. j. 41 Az 8/2025-48, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 2. 2025, č. j. OAM-713/ZA-ZA11-K10-2024,
- výjezdní štítek ze dne 4. 11. 2025 s platností do 3. 12. 2025,
- protokol o podání vysvětlení žalobce podle § 167 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců a usnesení o ustanovení tlumočníka z perského jazyka ze dne 27. 2. 2026.

Shrnutí aktuální situace v Íránu po zajištění žalobce

19. Dne 28. 2. 2026, tedy den po rozhodnutí o zajištění žalobce, zahájily USA a Izrael rozsáhlé vojenských úderů na území Íránu, které vyvolaly vážnou bezpečnostní a politickou krizi. Od této doby zemřela řada klíčových představitelů Íránu, došlo k úderům na významná strategická zařízení v Íránu (www.euronews.com/tag/us-israel-attack-on-iran-2026, *Izrael obnovil střelbu na Írán* | iROZHLAS - spolehlivé zprávy, irozhlas.cz, 28. 2. 2026 *Europe Today: Iran war enters day 14 as millions flee and new ayatollah vows revenge*, euronews.com, 13. 3. 2026). Írán odpověděl vojenskými útoky na cíle v Izraeli, americká zařízení v Perském zálivu a v několika arabských státech, došlo k omezení plavby a k blokaci Hormuzského průlivu v Perském zálivu, coby klíčové námořní obchodní cesty v regionu Blízkého východu. Írán průběžně reaguje útoky na Izrael a země v okolí průlivu i nadále, jsou hlášeny oběti civilního obyvatelstva (*Jan Fingerland: Írán vsadil na Hormuz. Logicky* | iROZHLAS - spolehlivé zprávy, irozhlas.cz, 13. 3. 2026, *Iran continues strikes on Gulf states day after US threatens oil facilities*, euronews.com, 15. 3. 2026). V souvislosti s vojenskou operací dochází k výpadkům internetu, iránské úřady omezily přístup k internetu (*V Íránu už přes 240 hodin trvá vládou nařízený výpadek internetu – Novinky*, novinky.cz, 10. 3. 2026). Režim posílil

bezpečnostní opatření a probíhá zatýkání a cenzura informací (*What Iranians are being told about the war*, bbc.com, 16. 3. 2026, *V Íránu bylo zatčeno 466 lidí, kteří podle úřadů podbírali národní bezpečnost*, ceskenoviny.cz, 27. 3. 2026). Konflikt způsobil civilní oběti minimálně v řádu stovek a řadu zraněných, škody na infrastrukturu a došlo k celkovému diplomatickému napětí mezi klíčovými aktéry na mezinárodní scéně (USA, EU a dalších) (*Nearly 1,500 Iranian civilians killed in U.S, Israeli strikes, report says - The Washington Post*, washingtonpost.com, 27. 3. 2026). Údery na Írán zasahují i místa, kde režim drží politické vězně (seznam.zpravy.cz, 23. 3. 2026). Bojové operace se rychle rozšířily do celého regionu, např. Írán a Libanon hlásí více jak tisíc obětí, WHO varuje před zdravotní krizí a omezením možnosti poskytování lékařské péče (*WHO warns of health crisis 'unfolding in real time' across Middle East | US-Israel war on Iran | The Guardian*, theguardian.com, 26. 3. 2022, *Exclusive: 'No one benefits from a war without rules,' Red Cross chief tells Euronews*, euronews.com, 27. 3. 2026). Konflikt v Íránu se přitom podle odborníků může protáhnout na měsíce až roky („Konflikt v Íránu se podle odborníka Kříže může protáhnout na měsíce až roky“, ceskenoviny.cz, 20. 3. 2026, shrnutí konfliktu na Blízkém východě rovněž na www.crisisgroup.org, 26. 3. 2026, dále *Írán mobilizoval milion mužů – Novinky*, novinky.cz 26. 3. 2026).

Právní posouzení věci

20. Žalovaná dospěla k závěru, že v případě žalobce byly naplněny podmínky ve smyslu § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, podle něhož je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění nebo trestu vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie, Islandskou republikou, Lichtenštejnským knížectvím, Norským královstvím nebo Švýcarskou konfederací zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.
21. Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců je zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území nebo z území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“)
 - a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,
 - b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“),
 - c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo
 - d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.

22. Podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinná zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.*
23. Podle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *nesmí doba zajištění překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody.*
24. Podle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *není vycestování cizince možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.*
25. Podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců *se za skutečné nebezpečí podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.*
26. Podle čl. 15 odst. 4 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „Návratová směrnice“), platí, že *ukáže-li se, že reálný předpoklad pro vyhoštění přestal z právních nebo jiných důvodů existovat nebo že přestaly existovat podmínky uvedené v odstavci 1, ztrácí zajištění odůvodnění a dotčená osoba musí být bezodkladně propuštěna.*
27. Napadeným rozhodnutím byl žalobce zajištěn z důvodu, že by mařil nebo ztěžoval výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Je přitom ustáleně judikováno, že zajištění cizince za účelem jeho vyhoštění představuje mimořádný institut, neboť se jedná o citelný zásah do jednoho ze základních práv jednotlivce zaručeného čl. 8 Listiny základních práv a svobod. S tím souvisí požadavek, aby správní orgán před rozhodnutím o zajištění cizince vždy zvážil, zda nelze výkon správního vyhoštění zajistit mírnějšími prostředky, jimiž jsou zvláštní opatření za účelem vycestování podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Požadavek na subsidiaritu zajištění vyplývá i z práva EU (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38, č. 3559/2017 Sb. NSS, body 25 až 39).
28. Soud nemůže přisvědčit žalobní argumentaci, že podmínky pro zajištění žalobce opírající se o uvedený zákonný důvod nebyly v době rozhodnutí o jeho zajištění splněny.
29. S ohledem na výše shrnuté skutečnosti žalovaná dospěla v době rozhodování o zajištění žalobce ke správnému závěru o naplnění podmínek pro zajištění ve smyslu § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobci bylo dne 25. 10. 2023 pod identitou S. (S.) V. uloženo správní vyhoštění na tři roky. V rozhodnutí o správním vyhoštění je uvedeno, že žalobce svou identitu podložil fotografií svého občanského průkazu, a pokud jde o datum narození dne 14. 6. 1995 v perském kalendáři, které vysvětlil, to žádné pochybnosti o identitě žalobce nevyvolává. Žalovaná svůj závěr v napadeném rozhodnutí rovněž dostatečně odůvodnila. Uvedla, že žalobce pobýval na území ČR opakovaně bez platného oprávnění k pobytu a bez platného cestovního dokladu. Přestože mu bylo za první neoprávněný pobyt uloženo správní vyhoštění v délce tří let, na území dál vědomě pobýval.

Porušil tak povinnosti cizince vyplývající ze zákona o pobytu cizinců. Žalobce nemá na území ČR stabilní ubytování ani hlášení žádnou adresu pobytu, nemá ani zdravotní pojištění. Vzhledem k pobytové a migrační minulosti, osobnosti, vyzrálosti a plné svéprávnosti, žalovaná dospěla k závěru, že žalobce má bohaté zkušenosti s jednáním se správními a policejními orgány ve správních řízeních. Žalobce v návaznosti na ukončení správních řízení nečinil kroky k legalizaci svého pobytu a k dobrovolnému vycestování. Nadto žalobce sám uvedl, že se do Íránu vrátit nehodlá. Závěru žalované ke dni rozhodnutí o zajištění, že volný pohyb žalobce na území ČR nezaručuje, že splní všechny podmínky samostatného vycestování, nemá soud co vytknout.

30. Za výše shrnutých skutkových okolností není pochyb ani o tom, že by v případě žalobce nebyla ke dni rozhodnutí žalované účinná ani možná mírnější opatření ve smyslu § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Zajištění představuje až krajní prostředek, nikoli automatickou reakci na neoprávněný pobyt cizince. Tomu odpovídá postup žalované, která pečlivě zvážila individuální osobnostní, majetkové a rodinné poměry žalobce, jeho dosavadní chování a povahu porušení uložených povinností. Na základě individualizovaných okolností žalovaná dospěla k logickému závěru, že mírnější donucovací opatření by se v případě žalobce míjela účinkem. Žalovaná dovodila, že u žalobce hrozí další nerespektování povinností plynoucích z výjezdního příkazu, neboť žalobce sám prohlásil, že se do Íránu vrátit nehodlá, v minulosti opakovaně opustil přijímací středisko a odcestoval do Rakouska. Vzhledem k neexistenci oficiální adresy pobytu a stabilního zázemí na území ČR je zřejmé, že žalobce se opět správním orgánům „ztratí z dosahu“. Žalobce rovněž nedisponuje finančními prostředky k zajištění pobytu na území ČR po dobu obstarávání nového pasu a k realizaci dobrovolného návratu do domovské země. Žalovaná z komplexu těchto skutečností ke dni svého rozhodnutí dovodila vysokou míru nebezpečí útěku žalobce.
31. Soud k tomu uzavírá, že za takové situace nelze dovozovat, že by uložení zvláštního opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců plnilo svůj účel. Stejně tak ze žádných zjištěných skutečností neplyne, že by ke dni vydání napadeného rozhodnutí nebyl správný ani závěr, že realizací správního vyhoštění nebude nepřiměřeně zasaženo do soukromého a rodinného života žalobce. Vztah s přítelkyní, který podle vyjádření žalobce trvá zhruba měsíc a k níž žalobce nebyl schopen uvést ani její příjmení, není trvalým a dlouhodobým vztahem, naopak žalobce má rodinu v Íránu. Okolnosti týkající se informací o jeho problémech v Íránu (údajné zatčení a věznění) byly posouzeny jak v rámci závazného stanoviska OAMP ze dne 11. 9. 2023, č. ZS56459, tak v řízení o udělení mezinárodní ochrany. Soud k tomu doplňuje, že Krajský soud v Brně se v rozsudku ze dne 25. 9. 2025, č. j. 41 Az 8/2025-48, žalobcovým příběhem a tvrzenými skutečnostmi velmi podrobně zabýval a dospěl k závěru o zákonnosti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 17. 2. 2025, č. j. OAM-713/ZA-ZA11-K10-2024, o neudělení žádne z forem mezinárodní ochrany.
32. Soud však dospěl k závěru, že zákonné podmínky ve smyslu § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců pro trvání zajištění v době soudního přezkumu napadeného rozhodnutí **netrvají**.
33. Přestože žalobce v žalobě na zásadní změnu okolností svědčících pro odpadnutí zákonného důvodu, pro který byl zajištěn, nepoukázal, soud není při přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince omezen žalobními body. Z rozsudku Soudního dvora EU ze dne 8. 11. 2022 ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Přezkum zajištění z moci úřední), plyne, že vnitrostátní soudy jsou povinny při přezkumu dodržení podmínek zákonnosti zajištění cizince, které vyplývají z unijního práva, tedy ve věcech

zajištění, na které dopadá Návratová směrnice, přihlížet z moci úřední k vadám a nezákonnostem rozhodnutí o zajištění, které soudy zjistí, případně které vyjdou v řízení najevo, přestože nejsou součástí uplatněných žalobních bodů (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2023, č. j. 5 Azs 96/2021-39, č. 4456/2023 Sb. NSS).

34. Jak plyne z výše uvedeného shrnutí k aktuální situaci v Íránu, po vydání napadeného rozhodnutí žalované došlo k zásadní změně okolností v této domovské zemi žalobce (k práci se skutečnostmi, které je možné bez větších obtíží a odborných znalostí zjistit právě z médií, a které se nedokazují, viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3764/12 ze dne 13. 5. 2014, bod 27; či Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 425). S ohledem na zásadní změnu okolností, které spočívají v aktuálním vojenském konfliktu nejen na území domovské země žalobce, ale i v celém přilehlém regionu, se lze oprávněně domnívat, že v nejbližší době k vyhoštění žalobce do Íránu nebude moci dojít, resp. nebude možné ani realizovat přípravné kroky směřující k jeho vyhoštění, které žalovaná na základě dosavadní úřední praxe v rozhodnutí popisuje (v rámci zdůvodnění stanovené délky trvání zajištění 79 dnů). Podle rozsudku Soudního dvora EU ze dne 30. 11. 2009 ve věci C-357/09, *Kadzoev*, musí být čl. 15 odst. 4 Návratové směrnice vykládán v tom smyslu, že pouze skutečný předpoklad, že může dojít k úspěšnému vyhoštění s ohledem na lhůty stanovené v odstavcích 5 a 6 téhož článku, odpovídá reálnému předpokladu pro vyhoštění a že tento neexistuje, jestliže se zdá nepravděpodobné, že dotyčný bude s přihlédnutím k uvedeným lhůtám přijat ve třetí zemi (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 7 Azs 336/2018-70, bod 8). Za současné situace nelze předpokládat ani plynulou komunikaci s íránskými úřady, ani možnost leteckého návratu žalobce do domovské země. **Uskutečnění úkonů, podávaných z napadeného rozhodnutí, které je nutno před realizací vyhoštění žalobce do Íránu zajistit, je s ohledem na aktuální situaci vysoce nepravděpodobné.**
35. Aktuální události v domovské zemi žalobce nadto nasvědčují i tomu, že nuceným vycestováním žalobce do jeho domovské země by **mohlo dojít k porušení zásady *non-refoulement***, tedy navrácení do země, kde by cizinci hrozilo zacházení rozporné s mezinárodními závazky, zejména čl. 2 a 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, resp. k porušení čl. 5 Návratové směrnice, podle něhož *při provádění této směrnice členské státy náležitě dodržují zásadu nenavrácení* (blíže k problematice zásady *non-refoulement* ve vztahu ke kategoriím příslušníků třetích států viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2021, č. j. 8 Azs 192/2020-48, č. 4248/2021 Sb., bod 48, či nejnověji rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2026, č. j. 7 Azs 88/2025-62, bod 28). Podle informací z výše shrnutých médií mají jak vojenské operace, tak opatření a zásahy bezpečnostních složek stávajícího režimu zásadní dopady na život (nejen) Íránců, a to aktuálně v podobě přímého ohrožení na životě a zdraví.
36. Soud proto zohlednil zásadní změnu okolností, která nastala po zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění a která má významný dopad na posouzení zákonnosti zajištění zejména z hlediska čl. 15 a čl. 5 Návratové směrnice. Situace v Íránu ke dni rozhodnutí soudu vylučuje, aby bylo možné v nejbližší době realizovat správní vyhoštění žalobce do této země. V době soudního rozhodování proto podmínky pro zajištění žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců napadeným rozhodnutím netrvají.

37. Napadené rozhodnutí žalované ke dni rozhodnutí soudu již nemůže sloužit jako zákonný titul omezení osobní svobody žalobce. Proto soud napadené rozhodnutí žalované podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil pro nezákonnost.
38. Soud věc nevrátil žalované k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s., neboť v řízení o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení (§ 124 odst. 2 věta první zákona o pobytu cizinců). Neexistuje zde proto řízení, v němž by po zrušení rozhodnutí bylo pokračováno.

IV. Náklady řízení

39. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto mu náleží právo na náhradu nákladů řízení proti neúspěšné žalované. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady právního zastoupení za dva úkony právní služby po 4 620 Kč (převzetí věci a příprava zastoupení a žaloba), společně se dvěma režijními paušály po 450 Kč (§ 7, § 9 odst. 5, § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytnutí právních služeb, advokátní tarif), zvýšené o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, jejímž plátcem je zástupce, tedy (po zaokrouhlení) 12 269 Kč. K zaplacení k rukám zástupce žalobce byla žalované stanovena přiměřená lhůta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. března 2026

Mgr. Kateřina Kopečková, Ph.D. v. r.
samosoudkyně